

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 25 D'ABRIL DE 1913
Núm. 1791 ————— ANY XXXV

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT
10 cèntims ————— Atrassats: 20

LA QÜESTIO DEL CATECISME

— Què?.. Ja has après la lliçó de doctrina?
— Calli, home!... Ara estic passant de memòria els set pecats capitals.

“Girl Guides”

No esverar-se, encara. El cronista ha donat proves d'èsser un home que no escriu mai sobre coses intel·ligibles per a ell ni per als seus llegidors.

Es tracta senzillament d'una «Asociación Nacional destinada á implantar en España las instituciones denominadas Niñas exploradoras—Escuela para madres—Servicio obligatorio de la mujer—Conde del Asalto, 45, 1.º». (Copiat literalment d'una papereta d'inscripció).

De manera que, aquí, no hi hà exageració de cap mena i no calen més explicacions.

Niñas exploradoras—Escuela para madres—Servicio obligatorio de la mujer, i tot això en el carrer *Conde del Asalto, 45, 1.º*. Es prou clar i ens podíem haver estalviat la feina de repetir-ho i subratllar-ho.

Tenim, doncs, una altra institució educadora a punt de llençar-se al carrer.

I la cosa va depressa. En una fulla que la junta de l'associació ha enviat a les mestres, titulada, pedantescament, *Instructa*, es fan, entre altres, les recomanacions següents:

Sin esperar la inscripción de todas las alumnas probables, sírvase indicarles que se procuren el traje, ya que los almacenes de «El Siglo» han significado que, á ser posible, les evitemos aglomeraciones.

Los encargos debe hacerlos en el piso segundo, Sección de confecciones, que cuida de ello la señorita Conchita, por la cual hay que preguntar.

El traje es obligatorio para las educandas y auxiliares.

A la mayor brevedad indíquenos el lema o título que desee imponer á su grupo, para lo cual puede valerse del nombre de un sabio, u otro cualquiera, artístico ó científico.

No haga público el nombre hasta tanto que haya merecido la aprobación del Comité, á fin de evitar duplicados.

Al grupo de usted se le ha asignado, como distintivo, el color «verde claro», pero si elige otro y está vacante se lo cambiaremos gustosos.

Próximamente le mandaremos la bandera y los banderines de las patrullas.

No se permite que las niñas que tengan uniforme se lo pongan antes de la fiesta inaugural. (Tractant-se de trajos nous i de noies, l'advertència no es pas inútil).

Tal és el document, incomplet, i amb lo transcrit n'hi hà prou per a formar-se idea dels fins que persegueix l'associació «Girl Guides».

Després de l'èxit dels *boy-scouts*—«bous escuats», com pronuncia un amic barroer,—no hi havia més remei que les *girl-guides*. Això es veia venir. Llençats tots els jovenets a les muntanyes, què diable faríen, els diumenges, les noies,

en la ciutat? Fatal. Les noies, uniformades, amb banderes, banderins, mangales, cordes al muscle, ganivet de la marca de l'ham a la cintura, cap a explorar també. A explorar als exploradors i a que les explorin sense embuts.

La co-educació aplicada en tots els actes humans i meritòris. El modern defici pedagògic emmasclint a les nenes per a un servei obligatori inespecificat i un xic misteriós.

Ningú sab encara quin trajo serà el séu. La discreció de la *señorita Conchita*, por la cual hay que preguntar, ha resistit la curiositat de les mestres que, donada la por a *las aglomeraciones*, han anat a informar-se. Ens sembla que, per a ésser ben exploradores, les noies del «Girl Guides», haurien d'anar amb pantalons. Mes, això estaria altrament en contradicció amb lo de l'*escuela de madres*, que reclama unes modestes faldilles i un davantalet impermeable. Tal volta s'adoptin les dues indumentaries a la vegada.

Unes prendes de *quita y pon*, segons se tracti d'enfilar-se a un arbre o de la neteja d'un infant rural recollit en deplorable estat de sutgeria.

Lo que no's pot dubtar és que'l trajo serà pintoresc.

Totes aqueixes institucions modernes i exòtiques, entre nosaltres, són fetes amb mires a l'*uniforme*, a l'elegancia marcial. Fins la secció de *confecciones* dels magatzems de «El Siglo» ho saben. Primerament es fa el figurí i després es funda l'associació.

Amb tot, ara, els *boy-scouts* tindran un poderós alicient per a esmerçar el delit en actes un poc egoístics. Tant mateix serà una altra cosa. Una muntanya mai devindrà tant ingrata per a la petja, si oneja a dalt la bandera *verd-clara* d'un agrupament de *girl-guides*. Sota'ls pins són possibles els idil·lis d'exploradors i exploradores que, tot explorant, s'extravien. Salvar-se mutuament, donar-se socors, sostenir-se i emparar-se, serà el més fàcil i heroic dels deures que l'institució exigeix. I no's pensarà tant en altres esforços, més vans i menys grats a les energies juvenívols, que ara's realitzen per a no entornar-se'n a ciutat sense justificar l'ús de la soga, el xiulet i demés eines de l'institució.

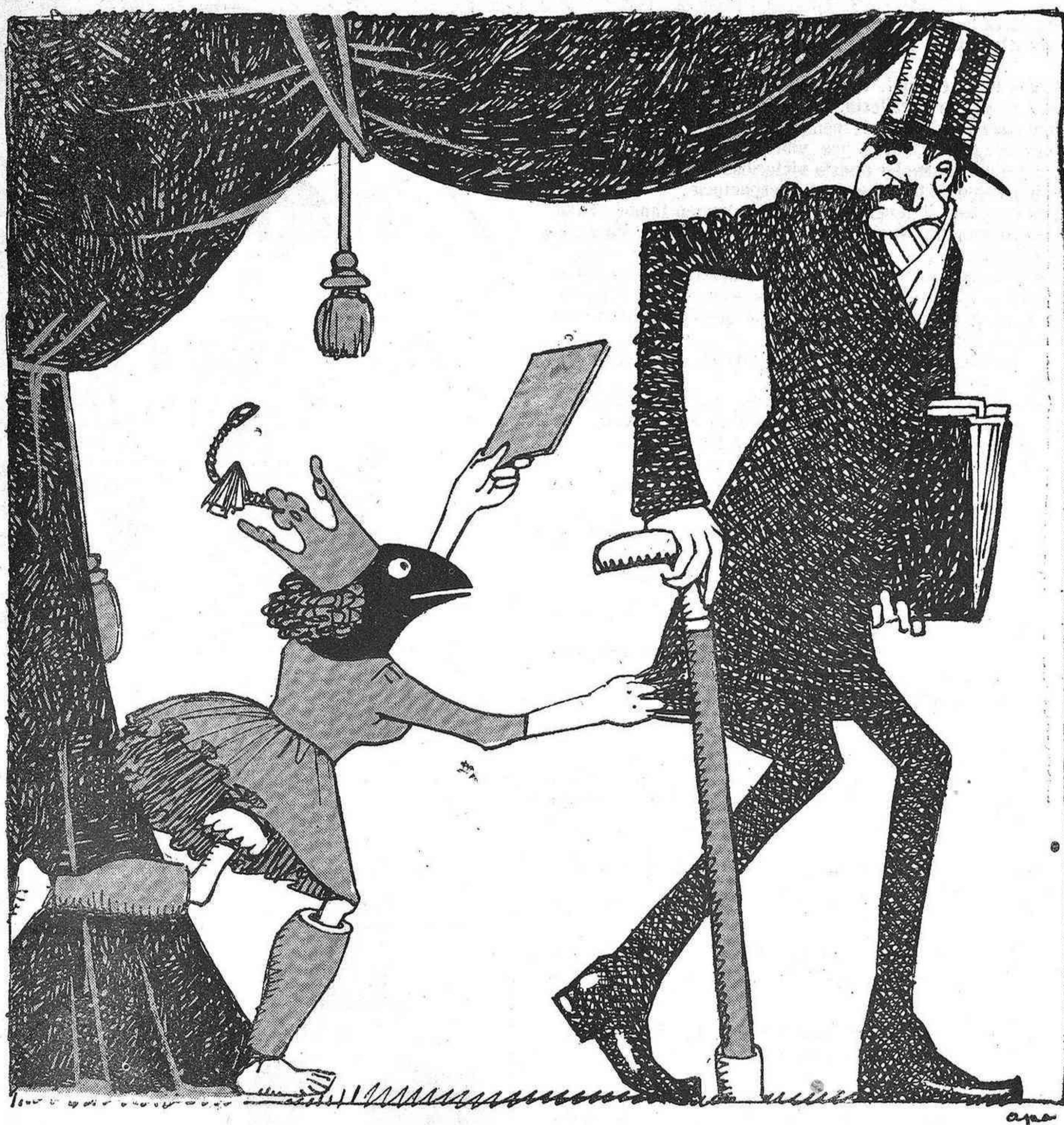
Per a la dòna barcelonina, ja prou ferma i garrida per naturalesa, la creació d'un còs d'exploradores pot ésser causa de que la ciutat es converteixi en un planter de *walkyries*. Rès tindrem que envejar al legendari país de les amassones. No més falta que les facin anar també, ja de xiques, abans de l'edat de la presumpció, vestides com els homes, a presenciar la jura de la bandera i altres espectacles guerrers.

El feminisme triomfarà sense altra mena de propaganda, és a dir, pel terror.

Que vinguin, emperò, si són inevitables, les *girl-guides*, a amenitzar, amb el séu desfilat marcial, el cívic desordre de nostres vies. Els *boy-scouts* tenen ja un aire cansat i làs d'hospicià; ningú se'ls mira. Elles, més gràcils, amb el cap de secció adornat per l'instructora d'edat ponderable, deixaràn, segurament, per mica que l'uniforme siga elegant, que ja ho serà, una estela d'esguards cobejadors.

Ditxós país el nostre, on, per a parlar una llengua ni viva ni morta, per a recollir a un que pren mal, per a agafar un lladre, per a cantar una cançó, per a pujar a una ermita, ens cal un trajo, una bandera, un himne o un distintiu al menys per a la solapa, sense'l qual rès seria possible.

L'amic Alomar me deia que no abandonés per cap preu

«LA VEU» I EL COMTE

—Per l'amor de Déu, senyor Romanones, no'm malmeti la doctrina cristiana!... Tingui; val més que s'esbravi amb la doctrina catalanista.

aquell *manaia*, la descripció i els actes del qual ja han servit més d'un cop de matèria per a aquestes cròniques. Realment, el *manaia* és un símbol.

Fer el *manaia* ha sigut, és i serà sempre, l'única aspiració dels bons catalans que més se semblen als bons espanyols.

I creiem que'ls *manaias* pitjors, els més ridiculitzables i els més obsessionants, no són pas els que s'exhibeixen per Setmana Santa.

P. BERTRANA

La jura de la bandera

L'ampla avinguda està plena de gent, desitjosa de presenciar la solemne cerimònia.

Vestits de gala, reposats i dignes, els nous reclutes ocupen el lloc que'l quefe els ha senyalat, esperant sense impaciència el moment de la jura.

Tots són aixerits i bons moços, però cap com l'Enric, un xicot moreno, robust i ben plantat que, soldat d'ahir, sembla ja haver lluit tota la vida el trajo militar que amb orgull ostenta.

Sota un sol esplendorós que, després d'uns dies grisos,

pareix sortit expressament per a contemplar la festa, el quadro que ofereix el passeig és a la vegada pintoresc i magnífic.

Coloraines per aquí, brill de sabres per allà, rodar de canons, trepig de cavalleria, banderins que s'agiten en l'aire, ajudants que van i vénen transmetent ordres, condecoracions que centellegen, cornetes que vibren... Sols la paleta d'un Fortuny o un Messonier podria victoriosament fixar sobre la tela l'impressió de tant meravellós espectacle.

Són les deu. El general ha arribat. Ocupen també el seu lloc les comissions oficials convidades a la festa. Va a començar l'acte.

Els nous soldats s'acostaran a la bandera, col·locada al mig del gran quadro format per les forces reunides en l'avinguda, i, un a un, prestaran el jurament que l'ordenança i les lleis prescriuen.

—Ara, ara!— crida el públic, mogut per una estremidat nerviosa.

Instintivament, tot-hom se fa càrrec de la transcendència d'aquella formalitat que va a lligar per sempre més la consciència, la voluntat i l'honor d'un grapat d'homes.

I comencen a moure's els joves reclutes.

Seguint l'ordre de la formació, van apartant-se de la fila i dirigint-se al centre del quadro.

—Jura—li diu a cada hu l'oficial encarregat d'aquesta missió delicadíssima,—jura ésser fidel a la bandera i defensar-la fins a donar per ella l'última gota de sang?

—Sí, juro!...—

I, pronunciada la solemne fórmula, el recluta, ja, desde allavors, soldat definitiu, cedeix el lloc a un altre.

L'Enric, el darrer de la llista, és també el darrer en saludar l'ensinya del regiment.

—Jura ésser fidel a la bandera i defensar-la fins a donar per ella l'última gota de sang?

—Sí, juro!...—

Però, apenes ha acabat el jove recluta de pronunciar aquestes paraules, es veu a una hermosa donzella, d'ulls grossos i negres, trencar violentment la muralla que forma el públic i, travessant pressurosa el quadro, dirigir-se a l'oficial que sosté la bandera.

—No se'l cregui, a aquest jove—li diu, senyalant a l'Enric.—Es un embustero.

—Retiri's—murmura l'oficial, sorprès per aquella escamesa.

—No vull!— replica la minyona, amb els ulls espurnejant.

—No puc permetre que aquest home els enganyi. Els seus juraments no tenen cap valor.

—Per què?

—Perque és un farsant, un mal home, que farà traició a la bandera i l'abandonarà quan an ell li convingui.

—Com ho sab, això, vostè?

—Perque amb mi ho ha fet!... També un dia va prometre'm estimar-me sempre; també va jurar-me, com ara acaba de fer-ho aquí, amor etern i inextingible... I el vil, el falsari, el traïdor, quan estigué cansat de mi, trepitjant la paraula empenyada i faltant en tot lo jurat, va deixar-me abandonada i sola, i donà el seu cor a una altra... No!... No valen els juraments d'aquest home!... No serveixen per a res, per a res, per a res!...—

I la trista donzella, desfeta en plors i mostrant tot el dolor que amara la seva ànima, segueix injuriant a l'Enric i dient-li i tornant-li a dir, com si amb aquests mots volgués assotar-li el rostre:

—Perjur, falsari, traïdor!...—

El toc agut d'una corneta que sona allà prop interromp bruscament aquesta escena.

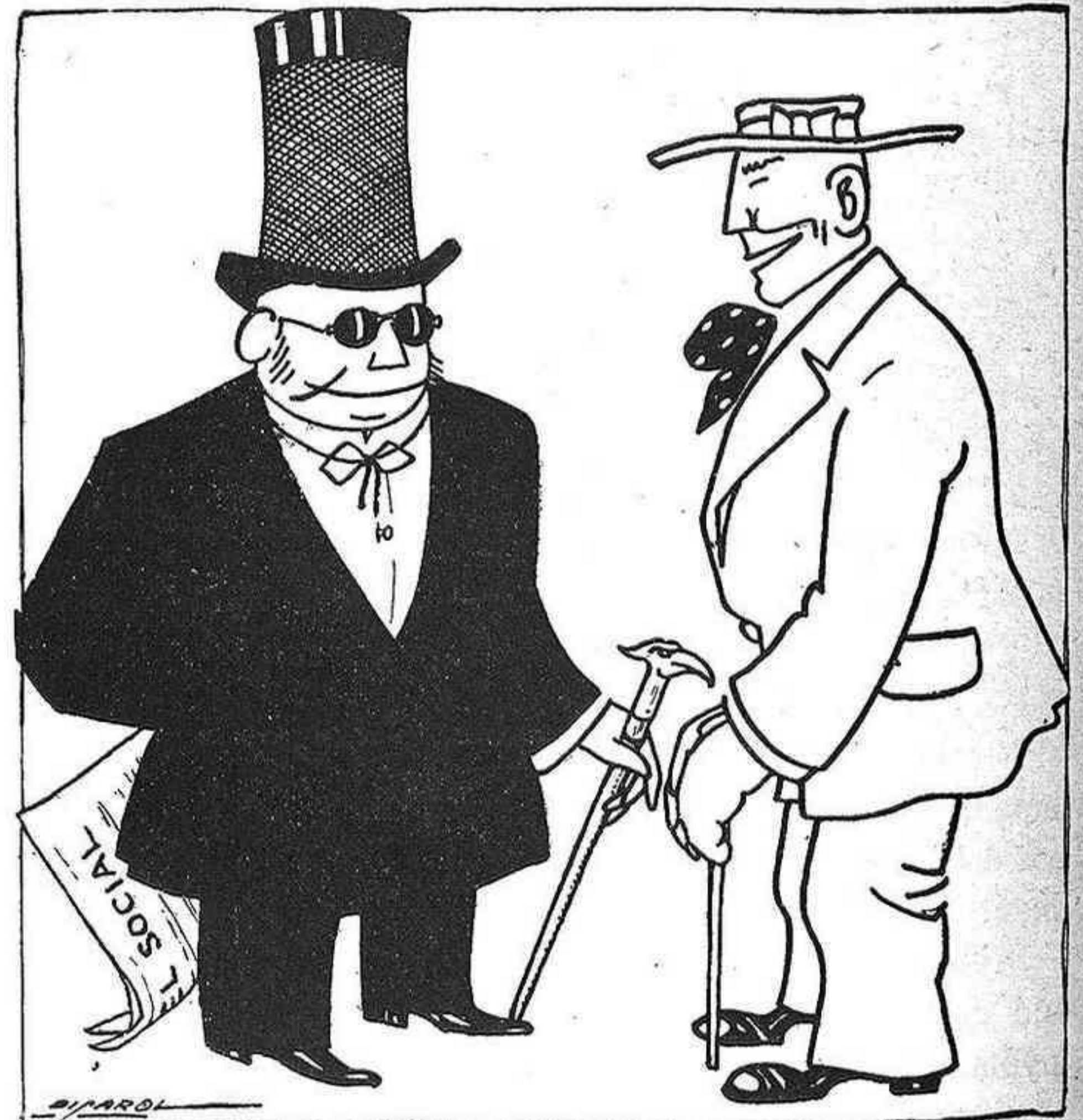
Llença el quefe un crit, una ordre circula ràpida de fila en fila, romp de sobte la musica, i la tropa, marcant marcialment el pas, es posa en marxa.

Tots els soldats estan alegres i contents.

EL TROMPETA DEL «REQUETE»

—Còm!... En Jaumet felicitant a don Alfons?... Vaig a tocar «retirada»!

LES FESTES CONSTANTINIANES

—On và tant mudat, senyor Esteve.
—A commemorar la proclamació de la llibertat de consciència.

Tots, menys l'Enric que, groc com la cera, veu encara, entre la multitud que s'agita encuriosida, uns ulls negres i grossos, que despedeixen foc, i un puny tremolós que'l menaça.

A. MARCH

QUAN PLOU

Quan plou ens entra una gran malincolia. No som com aquells que, encara no cauen quatre gotes, se llencen al carrer per a veure cama o fer conquestes; els quals, per a fer goig, s'enllustren en una tarde les sabates cinc vegades. No direm que no haguem estat així, i molt menys que no tornem a esser-ho quan tinguem nevada la testa i el cor encara jove; però ara no.

Aquella malincolia que dèiem, ens porta a recordar els anys passats i ben gastats. Ben gastats, sí; encara que no s'ho creguin; hem rigut molt i estimat bastant. I, ja que parlem d'estimar i riure, els en contaré una en que'ls altres riueren molt i nosaltres, d'estimar, ens quedarem amb les ganes.

Naturalment, plovia; s'havia començat la tarde amb un sol que estabellava; però, al caure les cinc, pujà una nuvolada que s'estengué ràpidament pel cel i... aigua và!, sense que cap angelet cridés «Fòra baix!».

L'ocasió, per a un aprenent de *corrido*, no podia ésser millor. Tot el modistam de Barcelona en llurs tallers i sense paraigües. Mai com aquell capvespre per a acostar-se a una de ben xamosa i dir-li:

—Vol que l'acompanyi, senyoreta?

—I ara!...

—No veu que plou? Còm vol que jo, anant amb paraigües, permeti que's mulli aquest vestit tant bufó i que's refredi la propietaria.

—No'l conec jo a vostè... Veurà...

—Paraula de que sóc de bona casa i home decent.

—Ai, quin maula!

—Cregui'm... Miri: pel camí li explicaré.—

I, ansia.

Tal com somniava va anar-me aquella nit de que us parlo. Després de dos o tres *encuentros* desgraciats, en una escala del carrer d'en Xuclà em trobo amb una moceta que estava com vacil·lant entre si surto o em quedo. Representem el diàleg abans descrit i... halo!, halo!, carrer amunt i cap al Bonsuccés, i Ramalleres, i Tallers amunt.

A tot això, la conversa animant-se i les distancies reduint-se; jo havia posat el paraigües tant baix que'ns tocava al cap; ella no's mullava gens, pero jo, de mig còs enllà, anava tant mullat, que'l vestit, per lo brillant, semblava de llustrina. Ella mirava amb uns ulls! En fi, com Pau i Virginia sense l'ignocència.

—I doncs, de què fa, vostè?

—Corbatera, per a servir-lo.

—Què més voldria, sinó que vostè'm fés el nus de la xalina!

—Calli, calli! Prou deu tenir qui li fa.

—No ho cregui pas... mmm... Còm se diu?, i perdoni.

—Que tafaner! Endevini-ho.

—Pepeta?

—No.

—Carmeta?

—No.

—Rosita?

—No.

—Doncs, em dono.

—Em dic Mercedes.

—Ail... Mercedes.—

Així arribarem a la plaça de l'Universitat. Vivia, digué, cap amunt d'una travessia de la Gran-via, passat el carrer d'Urgell; però a mí tot me semblava aprop. Ja féiem bracet. Jo ja pensava en la cantonada fosca, que seria teatre del primer petó, robat an aquells llavis de maduixa. Contestava dient mentides i donant-me importància a totes les preguntes que, referents a mí i als meus, me feia la trapacera.

Me deia *Juanito*; el meu pare tenia un gran magatzem (bola!); jo hi treballava a ratets (mentida!), per anar-me posant al corrent i per a que la dependència'm tingués conegut i em respectés el dia en que fos apoderat i després amo (embustero!)... En fi, demanin: un partit com no se'n troba.

De sobte, un rajolí d'aigua'm cau sobre'l nas, com si el berret fés pipí. És clar, el pobre estava ja massa xop i escupia la que queia.

La Mercedes vinga riure.

—Ai, *Juanito*! Ai, *Juanito*! Quina risa!—

Quan va estar llesta'm digué:

—Dongui'm, dongui'm el paraigües i aixuguis el berret.—

Me trec el tarot i el mocador de butxaca i frega que fregaràs.

De sobte, la Mercedes fa:

—Ai, ai! El papa! Perdó!—

I apreta a córrer carrer enllà. Jo'm sento un cop a l'espatlla i em trobo davant d'un homenàs com un Sant Pau, qui, poc a poc i burlant-se'n, anava dient:

—Molt bé, jove, molt bé! Així s'ha de fer. Anar a robar les honres de les honrades filles dels honrats treballadors! Se'l felicita.

—Però és que... si... jo...

—Arri allà! Poca-vergonya, *granuja*, pillet!—

D'una revolada'm tira'l berret al mig del fang, i amb l'altra mà em menaça. Fujo, corrent, carrer avall i, a l'ésser a la Gran-via, apreta el xàfec. Aleshores m'adono de que no duc el paraigües, però penso:

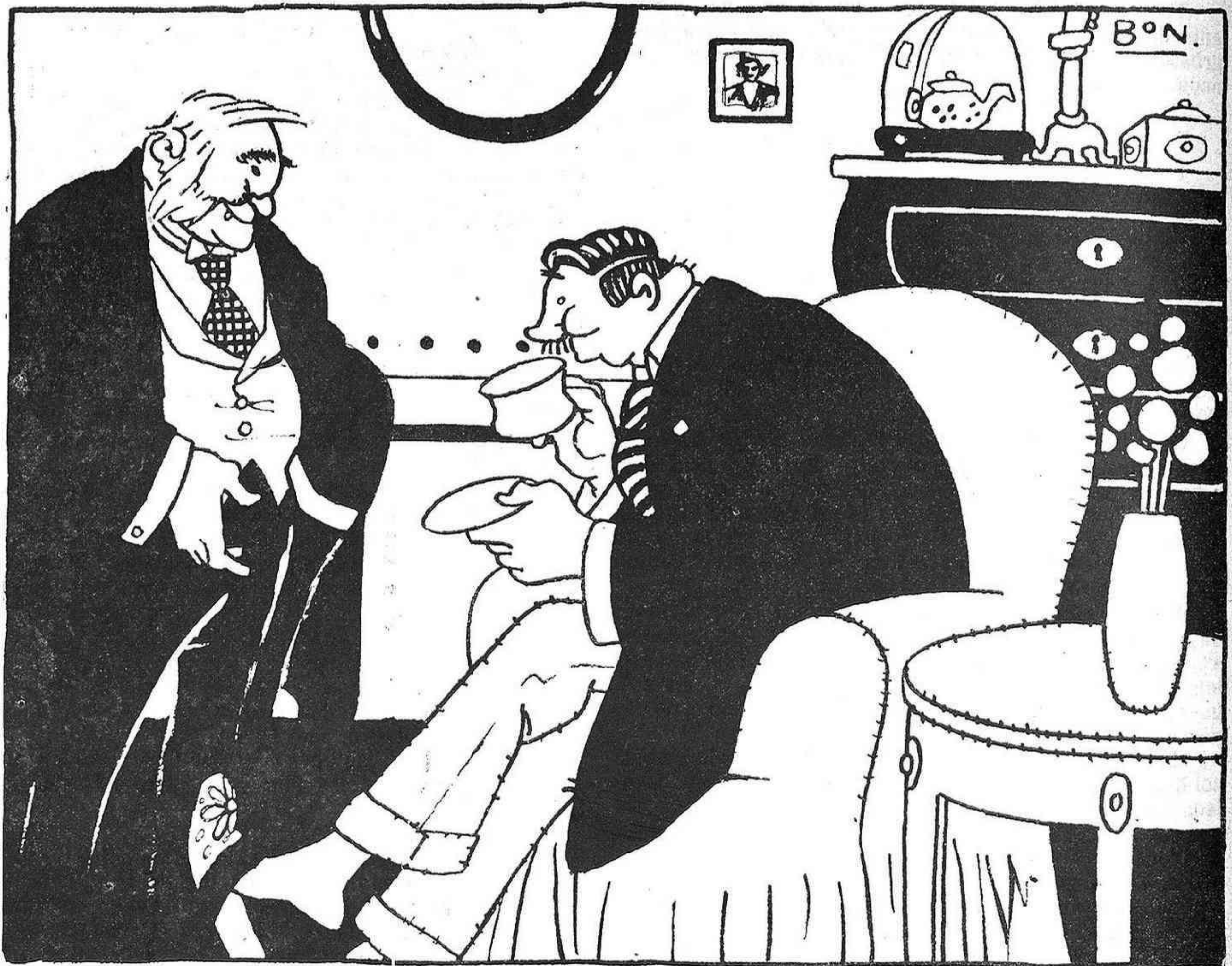
—Bé, demà ja me'l tornarà la Mercedes.—

I, a l'arribar a casa, dic que l'he deixat al principal, que no'n duia.

A l'endemà, ni Mercedes, ni corbatera, ni paraigües. Ademés, quedant com un embustero al davant de la família. I còm varen riure els companys, al sapiguer l'aventura!

MONI

GENT TARADA

—Eh, quin règim més fastidiós, don Antón?... Caldets i rès més que caldets.
—Sí, vaja, deus tenir un mal semblant al meu. Jo no'm puc moure de Caldets.

GLOSARI

MUSICA DE L'ESDEVENIDOR

En opinió d'artistes i dilettanti, aquell tranquil que va dir que «la musica és el menys antipàtic dels sorolls» va ésser un gran inconscient o un gran heretge. No obstant, ara, darrerament, han vingut els futuristes a fer-lo bo i, més que bo, excel·lent.

Aquesta consideració ens l'han suggerida els èmuls d'en Marinetti, al publicar llur manifest sobre lo que ha d'ésser la musica de l'esdevenidor.

Segons l'esmentat document que, per desgracia, tenim a la vista, l'ideal d'aqueixos musics de darrera hora és tant revolucionari, que és la mateixa revolució posada en solfa; una especie de «semana sangrienta» al compàs de tres per dotze.

Els futuristes volen que la musica siga, d'ara endavant, l'harmonització dels sorolls violents, i que s'acabin

d'una vegada totes les melodies pures. «Volem—diuen—que l'evolució musical se faci paral·lelament a la multiplicació creixent de les màquines». Som-hi; per nosaltres que no estiguin. Prou adagios, que fan adormir, i vinguen platets i bombo, que desperten. Que llur somni daurat és el brugit?... Bueno. Què llur deria platejada és el terrabastall? Alabat siga Déu!...

«Es precis—afegeixen els cap-davanters del moviment—enderrocar d'un cop els sons purs i conquerir l'infinita varietat de les vibracions irregulars tumultuoses. Volem això, perquè preferim idealitzar els sorolls dels tramvies, dels carretons, dels autos, dels aeroplans i de les motocicletes; totes les remors del carrer, les preferim, a escoltar pacientment l'Heroica o la Pastoral, d'en Beethoven».

Per a mostra d'això que volen, més avall ens descriuen una pàgina musical futurista. Com a musica descriptiva ja no's pot demanar més, ni es pot arribar més enllà. Facin el favor d'escoltar, però tapin-se, abans, les orelles: «Xim—pom—catacrec—pfff!—tererí—boob! taf... taf...—gluc... gluc!—patatrap—nyic—pof...».

Com poden observar, en Wagner, tant bescantat pels melodistes de l'any setanta, resulta un infant de bolquers al costat dels Marinetti del pentàgrama.

Els terratrèmols, el foot-ball, les baralles entre sogres i gendres, una sessió de l'Ajuntament, un roc de trens, constituïràn els assumptes predilectes dels compositors de demà... (dissabte).

Lo que hi hà es que aqueixa nova musica d'esquellots necessitarà els seus instruments especials—bocines, xiulets i regadores—i això és lo que'ls manca discutir.

Que s'ho facin; que discuteixin tant com vulguin la manera de donar còs als sorolls musicals de la novíssima escola. Quan estiguin llestos, quan s'hagin posat de acord sobre'ls sorolls harmònics, ja ens deuràn avisar per medi d'un altre manifest.

Nosaltres, ara per ara, sols hem de manifestar una cosa, i és que'l nostre mal no vol soroll.

XARAU

BAIXANT DE GRAU

—Ahir vaig veure la «Pellingots»... Noies, sabeu que va molt mudada?
—Naturalment; com que abans es feia amb un trist comandant i ara's fa amb un «quinto»...

Del jardí dels humoristes

GRAFOLÒGIA

L'Antoneta tenia una fè cega en aqueixa ciencia que preté descobrir el caràcter per medi de l'escriptura.

Un dia, la bona xicota, va rebre de mans del seu promès un poema manuscrit, saturat d'un gran amor sentimental.

Tot seguit va córrer a casa d'un savi grafòleg:

—Cuiti, per favor, digui'm quina mena d'home és l'autor d'aquests versos.—

El savi grafòleg va desxifrar en mig de tota aquella poètica escriptura un caràcter dominat pels pitjors defectes: vicis empèdèrnic, brutal, jugador, llibertí...

Es clar, ella, immediatament va enviar els despatxos al promès, fent-li perdre totes les esperances.

Al cap de tres mesos ja s'havia casat amb un altre: un corredor de farines.

Però, vet-aquí que dos dies després de la boda, l'Antoneta va enterar-se, per boca del seu marit, que aquest era amic íntim del promès desnonat.

—Te'n recordes—va dir-li—d'aquell poema en vers que't va enviar?

—Prou, me'n recordo.

—Doncs, vès quina casualitat... Aquell poema vaig copiar-lo jo... Estava escrit en lletra meua, perquè ell, aquells dies, tenia la mà dreta desllorigada.—

L'Antoneta va fer un gran crit i va caure d'esquena, desmaiada.

Conseqüències de tenir una fè massa cega en la grafologia!...

Malgrat tot això, va viure molts anys feliça, al costat del corredor de farines, que era bo com el pa de Viena.

I Nostre Senyor va donar-li una llarga i sanitària descendència.

J. B.

Epígrames

—Ara,estic tant enfeinat amb els naps—deia un pagès,— que no puc anar per rès ni a la vila, ni a ciutat.

—Que'n teniu molts—li va dir un que l'escoltava—hereu?

—Ja ho crec si en tinc! Fa escruixí!...

—Ah! Doncs, amb molts naps, jo sí que aniria a tot arreu.

PEP CISTELLÉ

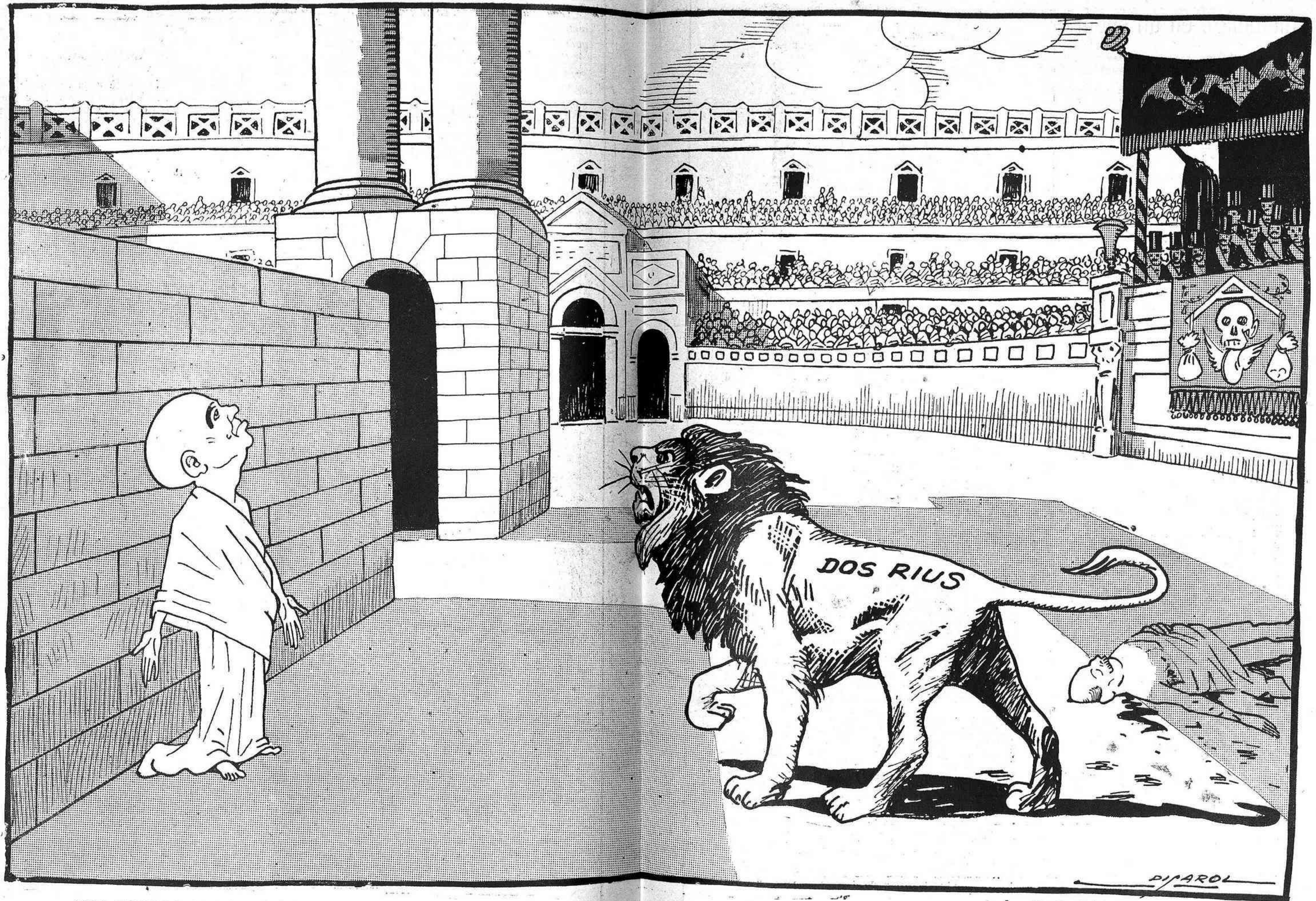
Coixejant, deia l'Ambrós al seu amic Bartomeu:

—Tinc una torta de peu que'm posa molt neguitós.

—Això es fàcil d'arreglar—en Bartomeu li va dir.—

Se t'ha torçat cap aquí? Ara'l torces cap allà.

EUDALD SALA

UNA ESCENA DE "QUO VADIS?"

El martiri dels arcaldes cristians.

Un diumenge en un suburbi

Hi hem anat convidats. Un parent nostre no va cansar-se de ponderar-nos lo divertit que era el sentir els cants de les caramelles i ens hi vàrem deixar caure.

Ho és, realment, de divertit, sentir-les. Primerament canten indecències en general; després, en particular.

«En el poble hi ha una casa,
al darrera d'un convent,
que per 'nar-hi a passà el rato
no s'hi està gens malament.»

Rès, com un article del *Papitu*. Aquestes belles corrandes les repeteixen una, dues, tres i fins deu cobles.

El nostre parent, després de fer-nos-les escoltar cinc vegades, ens va portar al casino dels rics. Al casino dels rics jogaven al *burro* mallorquí.

No sé si saben lo que és això. Jo ho vaig aprendre allí. Es juga amb cinc cartes i s'han de fer dues bases.

El juguen fort, de a duro. Com no tenia duros ni ganes de jugar, el meu parent va portar-me al «Fènix», un altre casino.

Allí jogaven al *cau*, de a pesseta el *tanto*, i al *tresillo* de a ral i un duro de *pajarito*.

Me va passar lo mateix que al casino dels rics.

Aleshores vàrem anar a can Progrés que és una altra societat on juguen al vinticin.

Seguirem les estacions, aturant-nos ara al casinet, ara a can Tacón, ara al teatre, que no és teatre sinó casino.

Per tot arreu lo mateix: *cau*, *tresillo*, *tuti*, *burro*, *truec*, *manilla*, *solo* i *tirin llarg*.

Vaig parlar d'anar al llit.

—I cah, home! Si ara és l'hora.

—Sí, és lo que't dic, que ara és l'hora.

—No; és l'hora d'anar a sopar.

—On?

—Al casino dels rics.

—Ho són massa.

—Paguen ells.

—Els que guanyen o els que perden?

—Tots. Els que guanyen, perquè han guanyat, i els que perden per a demostrar que no els ve d'un *tanto*.

—No està mal.—

I cap al casino s'ha dit. Un cop allí, gran gatzara. Jo no hi veia de cap ull. Tot d'un plegat s'aixeca un plaga i diu:

—L'apotecari no hi és.

—Carai! Sí. No hi és, l'apotecari—respòn el chor.

—A cercar-lo!

—A cercar-lo!—

I ja'ns tenen a tots cap a la carretera i després deturats davant d'una botiga, picant a la porta amb els bastons i cantant:

«Apotecari brut,
panxa de granota,
quan no té diners
fa mala carota.»

Al cap d'una estona surt un home ensonyat que'ns diu:

—Males besties maleides!

—Apotecari brut!—contestem nosaltres.—Au!, passa a sopar.

—Entreu—fa ell,—m'arreglaré.—

Mentres s'arregla, a les tres de la matinada, un prova de fer píldores, un altre beu aixarop i un tercer fica els dits en el pot de l'ungüent de be-ladona.

Surt l'apotecari; tornem al casino, i comencem a sopar. Són les quatre. Seguim sopant; són les cinc. Clareja. Un diu:

—Anem a fer la *mañana* al rec?

—Anem.—

I tots al rec. Jo tinc un mal de ventre que'm reventó. Bebem aiguardent. I un altre diu:

—Anem a Santa Coloma? Ja hi han maduixes.

—Anem.—

I mengem maduixes.

Parla el meu parent:

—Anem a Sant Adrià? Menjarem botifarres.

—Anem.—

I mengem botifarres.

Proposa un altre:

—Fem un *burret* mallorquí de a pesseta?

—Fem.

—On és el *común*?—dic jo.

—Aquí fóra.—

Surto. Passa el tramvia.

—*Fuge, lace, lace*—dic recordant el llatí rovellat—me'n torno a casa.

Dormo.

LETTAS

LICEO.—Les *serate d'onore* d'en Mancinelli, d'en Viglione Borghese i de la Gagliardi, han sigut èxits formidables per a aquests estimables artistes i d'una manera especial per al nostre país Palet, que ha sentit en les obres cantades—últim acte d'*Hugonotes* i *Pagliacci*—ovacions aixordadores. La veritat siga dita: en Palet d'avui és un altre Palet que'l de temps enrera; està ara de facultats com no havia estat mai. El tercer acte d'*Hugonotes* semblava un acte de competència entre ell i la Gagliardi, per a veure qui ho faria millor, siguent cada final de nota corejat pels murmurs d'aprovació de tot el teatre.

En *Pagliacci* fet un hèroe, tenint que repetir, en mig d'una grossa ovació, la romança del final del primer acte, romança que és molt fadigosa per a un cantant. En Viglione també estigué, sobre tot en el pròleg, colossal, fent-se-li repetir. La Llopart, al costat d'aquests dos grans artistes, resultava un xic apagada com a actriu, car com a dona més val no pensar-hi per no encaparrar-s'hi.

Per al dimecres estava anunciat el debut del baix Nazareno d'Angells, de qui en fan gran elogis tots els qui l'han sentit i tots els que disfruten de gramofon.

—Aquests darrers dies sembla que s'han confirmat els rumors de que la companyia Caramba torna a donar sis funcions. Benvinguts els artistes que endolciren la quaresma barcelonina!

ELDORADO.—La pel·lícula *Quo vadis?*, arranament de la famosa novel·la, ha cridat i cridarà per dies l'atenció dels aficionats al cine, que a Barcelona, més que legió, constitueixen ja una plaga, una mena de *pugó* que s'ha apoderat de l'arbre de l'Art, i que trigarem molt temps en destruir.

La tal pel·lícula és realment bona; ni més ni menys bona que moltes altres que s'han projectat, però bona. Té escenes interessants i vistoses; molta riquesa en decorat i vestuari, i la composició dels quadros no deixa rès que desitjar. Lo més notable, per això, de la cinta, és la llargaria i l'abundor de comparses, que produeix, a estones, magnífic efecte. La musiqueta que l'acompanya no és gran cosa.

En resum, *Quo vadis?* és un espectacle que, per al teatre de la plaça de Catalunya, conformes; però que, per al «Liceu», hauria resultat una mica xaronet.

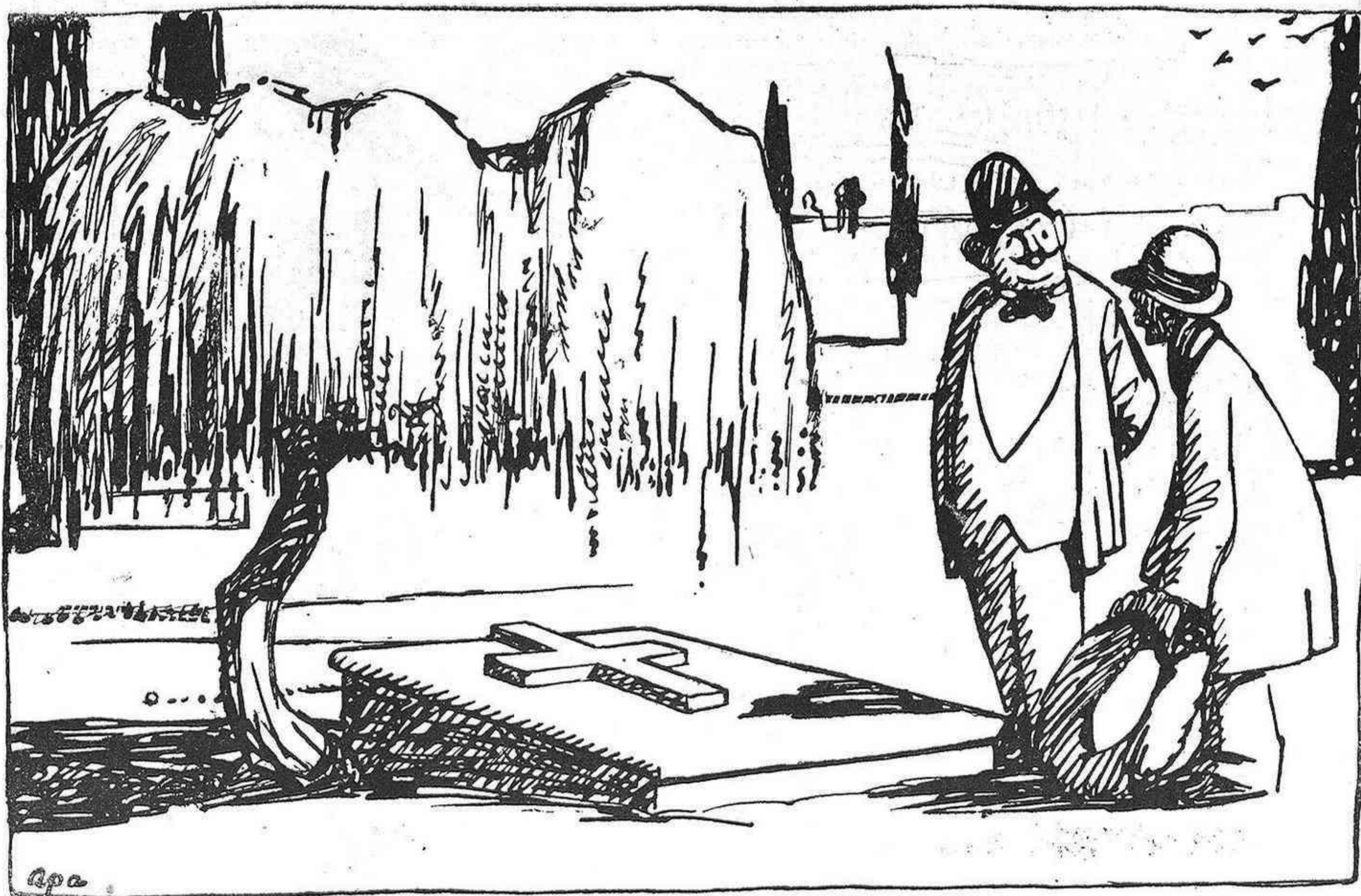
Ja han fet bé de no portar-li, doncs.

PALAU DE LA MUSICA.—Agradabilíssima de debò resultà la *Festa Hel·lènica* que'l passat diumenge tingué lloc a benefici de la «Casa de Família». Les representacions d'*Hécuba* i *Aiax* valgueren llargs aplaudiments als respectius intèrprets, tots joves del quadro dramàtic de la «Casa», molt ben secundats per les artistes senyoretas Roldàn i Fabregat.

Igualment se celebraren molt les parts corresponents a les dances gregues, a la rapsòdia i a la música coral, totes tres excel·lentment executades. La direcció de la festa mereix, també, els més entusiastes elogis.

La concurrència, molt nombrosa, sortí de l'interessant espectacle doblement satisfeta; amb la satisfacció d'haver fruit unes hores d'esplaiament artístic i amb la satisfacció d'haver complert una bona obra.

A les moltes felicitacions que mossèn Pedragosa porta rebudes per l'esplèndida realització de tant simpàtic, educatiu i benèfic festival, hi afegim aquí la nostra ben sincera.

PRECOCITAT

—Pobre xicot!... Era una intel·ligència privilegiada.

—Ja ho crec. Miri, als quinze anys ja era tenedor de llibres, i als vint, ja era mort.

NOTES ESPORTIVES

FOOT-BALL

Diumenge passat, en el camp del «Barcelona», va jugar-se el sensacional partit entre el *team* de nostre club, campió de la R. U., i el del «Crook Tow», que venia d'Anglaterra precedit de gran fama.

Va ésser un partit hermós. En ell se va jugar net, amb una impetuositat elegant com mai sol veure's quan se tracta de lluites entre clubs locals.

El «Crook Tow» forma un onzè emogeni, en el qual cap dels jugadors sobressurt d'una manera notable, però tots plegats s'entenen meravellosament.

A la seva sola aparició, el públic simpatitzà amb ells, car eren uns xicotatços fornits i somrients, amb uns aires de lleugeresa i d'energia que pregonaven per endavant la seva victòria.

El partit començà amb gran coratge. Als tres minuts el «Barcelona» havia conseguit el primer *goal*. Com ningú ho esperava, es tributà als nostres jugadors una ovació delirant. Pocs instants après el «Crook Tow» prenía la revenja amb un *shoot* terrible desde lluny, que donava idea de la formidable lluita que's preparava. Efectivament, els nostres tornaren a atacar amb molt coratge i, l'Smith, el nou jugador del «Barcelona», com abans, entrà la pilota en la porta anglesa. Desde aqueix instant els anglesos apretaren ferm i logrant dos *tantos* més, finalitzant la primera part. En la segona, ni els uns ni els altres conseguiren forçar la porta adversaria.

Els nostres estigueren heroics. Allak, fer i un poc desgraciat, treballà amb aquella fè i amb aquella energia que mai decau; en Bori, marcant a l'extrem anglès, arribà quasi a inutilitzar-lo. Es admirable el bon zel d'aquest jugador, que cada dia devé més notable. Els altres, llevat de l'Irizar, que *piftava* un poc, i d'en Messana, que mai apendrà a distingir quina mena d'enemic té al davant, feren lo humanament possible per a salvar l'honor del seu

club. En Forns, voluntari, però duent sempre la pilota massa lluny dels peus i, per consegüent, no poguent dominar-la de la manera que cal per a centrar amb èxit. L'Smith, que substituía a l'Esteel, sobre'l qual es concentrava l'atenció del públic, sigué objecte d'encontrades opinions. Alguns li negaven tota qualitat i els altres n'hi atribuen moltes. Per a nosaltres, malgrat que'l desconeixement del jòc dels seus companys no li permeten desenrotllar les facultats que indubtablement l'adornen, és un *equipier* notabilíssim. Son jugar és elegant, reposat i sobri; això fou motiu que passessin desapercbudes moltes jogades admirables de precisió i d'intenció, que nosaltres tinguérem la sort de observar. L'Esteel que amb sa flema britànica guardava la porta del «Barcelona» i que tenia un poc escamats als nombrosos aimants de la gloria del nostre club, va acreditar-se d'excel·lent porter, salvant un seguit de pilotes que li enviaven sense repòs els seus germans de patria.

En el *match* del diumenge hi hagué molt que aprendre pels jugadors dels diferents clubs barcelonins.

Queda demostrat, primer, que és hora ja que'ls nostres *equipiers* deixin les habilitats individuals per una combinació més ràpida i més certera; segón, que's poden guanyar partits sense cometre brutalitats i sense que's malmenin jugadors; tercer, que els *matches* devenen més interessants quan hi hà menys ceguera per a guanyar i l'amor propi sab dissimular-se sota una cortesia i companyerisme imprescindible entre gent civilitzada, i quart, que'l públic s'educa a mida que l'educació s'imposa en el camp del jòc.

No volem discutir si el «Crook Tow» és una vera notabilitat en la seva terra. Aquí, resulta, per lo vist fins ara, de lo millor que ha vingut, i, com hem dit, de llur jugar se'n desprèn un alligonament que ja ens alegraríem de veure aprofitat en lo successiu.

Perxò l'honrosa derrota del «Barcelona» pot ésser causa d'un progrés i d'un ennobliment en l'afició foot-ballística de nostra ciutat.

B.

DOTZE RETRATS, SEIXANTA CÈNTIMS

—Tu també, «Cuca», vas a fer-te retratar?

—Es clar, home! No veus que, si esperava veure'm retratat a la «Galeria de Catalans Il·lustres», ne tindria per molt temps!

ESQUELLOTS

EL tribunal madrileny per a les oposicions a la càtedra de Literatura del Institut de Barcelona ha tingut a bé carabacejar al nostre amic l'il·lustre Gabriel Alomar.

Ben armat, de cap i de cor, l'Alomar lluità com un brau, fent una peroració brillantíssima, que sorprengué al mateix tribunal i al nombrós públic que assistí als exercicis. Tot això a plena llum, sense que a ningú se li acudís dubtar de la seva victòria. Ara, en la fosca, a la callada, a l'ombra—ho sabem positivament,—s'han dit i s'han fet coses grosses, abominables, en contra de l'estimat company nostre; coses que ell se reserva per modestia, perquè afecten directament al seu natural pudor d'escriptor i literat.

La conxorxa més indigna, els més solapats paranys, totes les males arts de la gent nea i tot l'encartronament del claustre universitari, varen oposar-se al triomf de la raó i de l'intel·ligència.

Una vegada més els llops reaccionaris han trobat on clavar els ullals anteposant la passió política i la rancúnia social a tota justícia i a tota equitat.

La candidatura del nostre amic ha sigut tirada a l'aigua. I ha sigut ben significatiu el contrast: mentre les miloques del Madrid savi-oficial procuraven ensorrar-lo, els homes més il·lustres, les figures més altes de l'intel·lectualitat espanyola, no paraven de festejar-lo i de mostrar-li ben sorollosament una adhesió sincera i un afecte incondicional; mentre els mestre-tites el sos-

penien de literatura, els prínceps de la Literatura el proclamaven insigne literat.

Esperem que'ls desenganys i les amargors d'aqueixos dies, veritablement de prova per a un temperament com el seu, no hauràn fet sinó asperonar-lo per a una definitiva victòria.

LA brometa que en Xofre va gastar al cèlebre cronista don Adolf Marsillach, batejant-lo de nou i substituint son antic motiu de *Maleta Indulgències* pel d'*El Alcalde de Almeria*, ha repercutit a Barcelona i molt especialment a l'«Ateneo Barcelonès».

En aquesta docta casa, els socis fan ús dels seus mots per a preguntar als moços si es troben en l'establiment els afavorits.

Així, si volen sapiguer d'en Pujols, se pregunta per *El Filòsofo*; si d'en Soler, per en *Piscetera*; si del digne regidor don Oriol Martorell, per *La Cuca* (per uns *fera*, per altres *austera*), i així successivament.

Perfectament; fins avui, quan volien demanar pel senyor Marsillach, se preguntava pel *Maleta*, però l'altre dia arriba un soci i pregunta:

—Què hi ha l'*Alcalde de Almeria*?

—Com?—fa el criat.

—Sí, home! En Marsillach.

—Ah!—

Al cap d'una estona:

—Digueu a l'Alcalde de Almeria que l'espero a la barberia.
—Es el senyor Marsillach?
—Sí, home, sí.—

El moço puja a la biblioteca, on don Adolf llegeix *El Tореo*, i li diu:

—Senyor, don Fulano l'espera a la barberia. Ah! Se'l felicita pel nomenament.

ELS d'*El Progreso* han començat una rabiosa campanya contra els de la «Lliga» i els nacionalistes perquè no assistiren a la jura de la bandera.

Amb els nacionalistes no'ns hi fiquem: ara, defensant als de la «Lliga», devem dir que hi havien el senyor Cambó en persona i en Prat de la Riba (com sempre) representat.

I, com tot-hom sab, havent-hi aquests, ja hi eren tots.

Es com si hi hagués anat en Lerroix, que ja hi sobraven els altres.

LA festa de la jura de la bandera—com abans la processó del Corpus—ha devingut un motiu de lluiment per a les nostres dones barcelonines.

Entre les prendes estrenades enguany per aquella diada, lo que més va cridar l'atenció fou el berretet últim figurí. El darrer model de capells femenins no pot ésser més senzill: una caçolleta rodona de la mida del cap, ben virolada, i una gran ploma alta com un para-llamps. Aquesta ploma no hi hà inconvenient

LES FILLES DE LA MARIA

—Ai, tonta!... Per això estàs tant ensopida?... Aquí on me veus, jo ja l'he feta set vegades la «primera» comunió.

que siga al davant, al darrera, al costat o al mig del casquet; tant és que siga de paó, com d'ànec, com de «gacela», i lo mateix té que's porti dreta i tiessa, com ajeguda i vincladiça: la qüestió és que siga ploma i que's vegi de lluny.

El nou berret de les nostres dones, per lo mateix que és petitó i permet veure'ls la fesomia per tots quatre costats, l'hem trobat molt simpàtic i molt elegant.

Estem segurs que del nostre mateix parer seràn la majoria dels marits.

—El berret de les senyores ha d'ésser petit—diràn.—Quant més petit, menys material, i quant menys material, menys gasto.

AQUELL clergue mallorquí—trabucaire espavilat i esquitx de filòleg—que va proposar a l'«Institut d'E. C.» l'adquisició de mots per a un diccionari, a raó de deu centims cada un, i l'endemà s'hi presentava ell mateix a cobrar-ne sis mil de la seva pura invenció; aquell varó venerable (?) que's diu mossèn Alcover per cada dia i es firma *Revenjoli* i *Jordi de's Recó* cada cop que vol abocar la seva bilis damunt dels que no combreguen a la seva capelleta; aquell sant (?) home, en un periodiquet titulat *La Aurora* i que fingeix sortir a Manacor, va escriure, no fa gaire, unes impressions artístiques sobre París.

Entre altres barbaritats, l'il·lustre empestifador de la llengua catalana va dir que «en el Panteón hi jeuen els restes de Víctor Hugo i d'altres *no-ninguns*» i que «en el museu del Luxemburg hi hà tals indecencies que la Venus de Milo, a llur costat, resultava decent».

Desgraciada truja mallorquina!

Sabessis l'honor que'ns fas cada cop que dius allò de «L'ESQUELLA és un paperot infame!...».

Tant d'honor com amb les teves escupinades puguis fer a la Venus i a Víctor Hugo.

UNA altra bertranada d'*El Progreso*: sota d'un article explicant que ells són l'encarnació de la patria i l'única defensa que té Espanya en la nostra mai prou alabada ciutat, en publica un altre parlant contra els armaments i contra la guerra i contra l'esquadra.

D'això, en català, en diem tres coses:

La feina d'en Jafà, que fa i desfà.

Desfer amb la cua lo que's fa amb el cap.

I camí del goç, que và de l'amo endavant i d'endavant a l'amo.

Bromistes! Què no sabieu com havíem quedat?

EL celebrat pintor francès Degas, és una mala llengua.

Un jorn li contaven l'extraordinari èxit d'un pintor-retratista (Le-Gandara?), molt conegut per la brillant i acurada manera amb que tracta els vestits, i deia un:

—Mireu, de moment ja té tres tallers: un a París, un a Londres i un a New-York.

—Paquin també!—va respondre Degas.

CONTEN d'una parella americana que s'estimava amb deliri. De tant estimar-se, ella es decandí, però en gran manera.

Cridat un metge, al sortir de visitar a la pacient, amb qui primer es topà fou amb el promès.

—Què? Digui, cuiti, què?

—Mal.

—Oh!

—Vostè la estima?

—Com diu? Donaria per a ella la meva sang.

—D'això es tracta. Sense injectar-li una

bona quantitat de sang ben sanitàosa, és morta. Si pot fer-se, és probable la cura.

—Ja ho estem fent doctor.—

Tot reixí.

La pacient tornà a lluir uns colors vermells, com de poma, en les galtes; a tenir els llavis encesos i els ulls gusporejants.

Aleshores el víctim cregué arribada l'hora de la recompensa i demanà per a casar-se, però el pare de la noia, jutge molt rigorós, li digué:

—Impossible; s'ou consanguinis.

MR. Lepine, el cèlebre policia francès, que plega d'un moment a l'altre, dictà un jorn una ordenança, prohibint llençar a la via pública capsas de mistos, diaris i escupinades.

Un fulano llegeix el bando i, com si rès, llença una capsa buida.

S'acosta un guarda i li diu:

—Jove, ha perdut la capsa de mistos.

—Ca!, no, l'he llençada.

—Ho sento, perquè, éssent així, s'en fa cinc francs de multa.

JEROGLÍFICS NUMÉRICS

—Bé ets prou tanocal... Per què no li prens el número?
—Oh, noi, com que no sé si li haig de pendre el de dalt, el de baix o el del mig...

D'un crític d'art barceloní, molt aficionat als presents, es conta que va emetre el següent judici sobre un artista molt notable:

«Si la ingratitud és la independència del cor, és així mateix la del pintor!... Agafeu-ne un, el senyor X: indubtablement té talent; els seus croquis prometien molt, però han passat els anys i no ha fet més que *prometre*».

En aquest prometre un hom s'hi recrea.

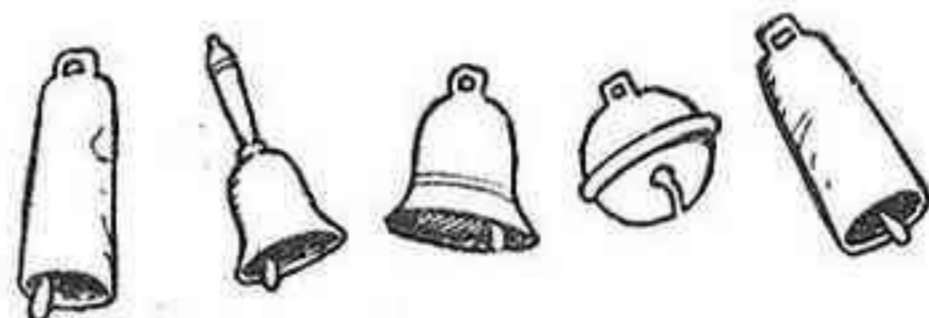
UN fondista de Nice va presentar i cobrar el compte que exposem a continuació:

Cobert	1'50 francs	Peix	7 francs
Ventilador	6 »	Faisà	40 »
Iwoy 98	18 »	Enciam	3 »
Montebello C. R.	6'50 »	Dolços	4 »
Evian	4'50 »	Cafè	4 »
Pernil	6 »	Licors	3 »
Sopa	6 »	Porto	3 »
Cuixa d'anyell amb champignons	12 »		
		Total:	124'50 »

No sabem qui és més admirable: el fondista que s'empesca aquesta obra mestra de la barra, o el client que va acceptar-la i pagar-la.

REFLEXIÓ d'una noia sarauista:

—Els homes són molt particulars... Per no rès, per una senzilla polca, m'ofereixen el braç, i, en canvi, per a oferir-me la mà... no acaben mai de decidir-se.

Respostes pagades

Pere Noro (Bagur): Sí, senyor, el *Vocabulari ortogràfic* val una pesseta i mitja, o siguen sis rals. El preu que constava en l'anunci de la setmana passada estava equivocat.—Josep Bernet Torres: Lo que diu és bastant bonic; en lo que no està gaire encertat és en la manera de dir-ho. L'elegia entra en cartera, per si un dia ens vaga de corretgir-la.—V. Castanys: Massa ingenuitat, encara, en els seus dibuixos. Lo que'ls sobra d'això, els falta d'experiència i fermesa.—Eusebi I. Dalmau: M'ha semblat, el seu sonet,—un xic escarransidet.—Joan Aubert i Manent: Està millor la xarada que la poesia amorosa.—Ramón Segarra: El dibuix va fer tard per al número extra. Per altra part, si bé és cert que l'intenció és aprofitable, la seva factura no respòn a l'intenció, per infantívola i mansoia.—Ll. S.: De versos ja ho són; però els pensaments dels tals enclouen poca novetat.—J. R.: Lo de vostè ni a versos arriba.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

Administració i Redacció:

Llibreria Espanyola,
Rambla del Mgi, núm. 20
BARCELONA

Preus de subscripció:

Fòra de Barcelona,
cada trimestre:
Espanya, 3 ptes. - Estranger, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Demà dissabte
dia 26 d'Abril

Número
extraordinari

La Campana de Gracia

8 planes ■ ■ ■ 10 cèntims

OBRA NUEVA

ANTIGÜEDADES EBUSITANAS

por CARLOS ROMÁN

Director del Museo Arqueológico de Ibiza

Edición ricamente ilustrada con más de cien grabados

Un tomo : Ptas. 15

CANALEJAS

por Luis A. de Olmet y A. García Carraffa

Un tomo : Ptas. 4

JULI VALLMITJANA

SOTA MONTJUIC

2.ª edició

Un volum, Ptes. 2

Edicions populars d'en Santiago Rusiñol

2.ª EDICIÓ

L'Illa de la Calma

Un volum 8.º, Ptes. 1

DINAMITA CEREBRAL

Los cuentos anarquistas más famosos

Un tomo en 8.º : Ptas. 1

NOVISSIMA

ORTOGRAFÍA CATALANA

VOCABULARI ORTOGRÀFIC

segons les Normes de l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS,

ordenat i anotat per A. ROVIRA I VIRGILI

2.ª edició, notablement corregida

Ptes. 1'50

QUO VADIS?

EDICIÓN DE

PTAS. 1

" " " 2

" " " 3

" " " 4

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaxes.

SOLEMNITAT PATRIOTICA

El «quinto» Collasso jurant la bandera consistorial.